

9

A NAGY-KÁROLYI HELV. HITV. EGYHÁZMEGYE

1882. ápril hó 12-én

NAGY-KÁROLYBAN TARTOTT

KÉPVISELETI KÖZGYÜLÉSÉNEK

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

Jelen voltak:

Szilágyi Lajos esperest elnöklete alatt,

Egyházi részről:

Segesvári József főjegyző,
Biró Károly,
Kubinyi Károly,
Ujlaky Gábor,
Lövey Pál aljegyző,

Világi részről:

Szilágyi Antal,
gr. Dégenfeld József,
Péchy Jenő,
Solymossy Bálint,

tanácsbírák.

Továbbá: Asztalos György nagy-károlyi lelkész, az özvegy árva gyámintézet igazgató választmányának elnöke, Uray József, Vityi Bertalan ugyanazon választmányának papi tagjai; Bajza István gencsi, Kézi Sándor géresi, Lengyel Pál k.-majtényi, Kémeri Ödön szaniszlói, Nagy Károly dengelegi, Csighy Ferencz k.-daróczi, Veress Imre irinyi, Tukacs Lajos kaplani, Darcsi Bertalan parasznyai lelkészek.

Mint megbízott egyházi képviselők voltak jelen: Csomai Ferencz és id. Kis József Gencsről, id. Csizmadia János főgondnok M.-Szalkáról, Ujfalussy Sándor alispán Ó Palyiból, Szeremi Pál és Süveg Zsigmond K.-Majtényből.

Ezen kívül több iskola tanító és más hallgató.

Esperest ur buzgó ima s a jelen voltak szívélyes üdvözlése után a gyűlést megnyitja.

1. Olvastatott az esperesti hivatalos évi jelentés, mely az egyházmegye statisztikai állapotát az 1881-dik évről számokban feltüntetvén, jelzi egyszersmind az egyházmegye pénztárának ez évi jövedelmét, mely összesen 552 forint 50 krt tesz és amely összegből az előirányzott 541 frt kiadás levonása után, maradvány lesz az 1881-dik évről 11 frt 50 kr.

Ami az egyes egyházak és iskolák szellemi és anyagi állapotát illeti: e tekintetben utal a jelentés az egyházlátogatási jegyzőkönyvre és annak „Rövid áttekintés” című szokott kivonatát közgyűlésünk figyelmébe ajánlván, végül a zsinatnak országosan ismert működéséről emlékezik meg, meleg szavakban emelvén ki annak az összes magyarhoni prot. egyházra nézve nagy horderejű intézkedéseit, különösen pedig ama messze jövőbe kiható üdvös kezdeményezését, melyet a magyar református egyház közalapja, vagyis az ugynevezett „domestiká”-nak megalapítása által tett s ekkép ezen pár évtized előtt nemes gondolkozású férfiak által elvetett, de már-már veszendőbe menni látszott eszmemagnak életrekeltése által magának örök emlékül alkotott.

Esperest ur jelentése tudomásul vétetik s az egyházlátogatási jegyzőkönyv „Rövid áttekintése” tárgyalási alapul elfogadtatik.

2. Képviselők megbízó levelei rendben találtatván:

Levéltárba tételnek.

3. Olvastattott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből a kebelbeli iskolák szellemi előmeneteléről és állapotáról szóló jelentés, mely szerint: a n.-károlyi mindkét fi- és leány, a csomaközi, számosszegi fi- és leány, ölcsvai, parasznai, gebei iskolák kitűnőknek; a géresi, kaplani, gencsi, endrédi, körtvélyesi fi- és leány; berei, fábánházi, n.-ecsed, o-apáti, vitkai, ilki, dobosi, paposi, k.-jánosi, hodászi iskolák dícséreteseknek; a domahidai, k.-majtényi, sz.-mikliói, irinyi, dengelegi, mérki, szalkai (kisebb és nagyobb), pályi, jármii, megyesi kielégítőeknek; a k.-daróczi és szaniszlói pedig alig kielégítőeknek találtattak.

Meg nem vizsgáltathattak: a bőrvélyi fi- és leány- és a dobrai iskolák, a himlő-járvány miatt hatóságilag be levén zárva, ugyazint a n.-ecsed leány-iskola sem, mely épen ürességben van.

Miként a múlt évben, úgy most is megjegyeztetik a kebelbeli iskolákról, hogy azok — kevés kivétellel — inkább hanyatlást, mint haladást mutatnak, melynek oka azonban ez alkalommal sem mindenütt a tanítók, hanem inkább a szülők hanyagságában s a mostoha idő viszonyokban keresendő.

Sajnos tudomásul veszi közgyűlésünk ezuttal is az iskolák általános állapotáról szóló nem igen örvendetes jelentést, miután azonban a tapasztalt hiányok nem mindenütt a tanítók hanyagságának, hanem oly körülményeknek róvhatók fel, melyek őtől épen nem függenek: annál fogva a viszonyokhoz képest köteleiket híven teljesített iskolatanítókat most is elismeréssel jutalmazza, ez által őket kitartásra, a többieket pedig példájuk követésére akarván buzdítani.

A király-daróczi és szaniszlói tanítókat azonban, mint a kiknek iskolájuk a legalsó mértéket sem ütötte meg, komolyan megintsi s a hivatali hanyagságból reájuk hárulható súlyos következményekre eleve figyelmezteti, — ezen figyelmeztetésnek velök leendő közlésevel, valamint ezen egész j. k. számnak szokott módon köztudomásra juttatásával esperest ur biztatván meg.

4. Olvastattott ugyancsak az egyházlátogatási jegyzőkönyvből egyházmegyénkben a múlt év folytán történt kegyes adakozások sorozata, jelesül, hogy:

Bőrvélyben néh. Balog András végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 250 frtot kötvényekben, mely összegnek egyrésze az egyház pénztárába már be is folyt és két darab hízott sertést, mely 40 frtot az egyház javára azonnal eladottot.

Domahidán néh. Domahidy Zoltán ur az iskolának Magyarországi térképe megszerzésére 5, azaz öt forintot.

Ugyanott Sipos Zsigmond ur az egyháznak 2, azaz két forintot.

Dobrán id. Sógor Lajos, az egyház takarékbortárának kezelője az 1880-dik évről neki jutott 6 hektoliter ugynevezett csepegő bort az egyháznak vissza ajándékozta, melynek értéke 40 frt.

Ugyancsak Dobrán ifj. Sajtos Ferenc a borkezeléshez szükséges 2 frt értékű bortölcéért ajándékozott az egyháznak.

Gencsen néh. t. Szabó Imre debreczeni volt törvénytörősi ülnök ajándékozott az egyháznak, templomépítésre kötvényben 40 frtot, végrendeletileg ismét ugyanazon célra 40 frtot. Mindkét összeget örököse Szabó József az egyház pénztárába be is fizette.

Ugyancsak a gencsi egyháznak Piskuly Demeter érkávási lakos, gk. vallásu, templomépítésre adott 10 frtot; egy n.-károlyi gk. vallásu lakos ugyanazon célra 2 frtot; néh. Jóó Kristóf pedig végrendeletileg hagyományozott az egyháznak 45 frtot, mely összeg örökösei által ki is fizetett.

Ér-Endrédén domahidai lakos Sipos Zsigmond ur egy 82 frtos kötelezvényt ruházott át az egyháznak, mely nagy részben már be is fizetett.

Ugyanott Dr. Csida János ur az iskola részére 10 frtot, ajándékozott oly célból, hogy annak évi kamata a ref. iskolában tanuló, jó erkölcsű és szorgalmas leány-növendéknek adassék. — Ezenkívül ugyanaz 6 frtot adott természetani eszközökre.

Ugyanott a hívek közül többen egy 10 frt értékű keresztelő-cdényt ajándékoztak az egyháznak.

Szaniszlón özv. Nagy Sándorné szül. Gál Juliánna 20 frtot hagyományozott az egyháznak.

Máté-Szalkán több egyháztag összesen 48 frtot ajándékozott az egyháznak, mely összeghez Csizmadia Mihály 6 frttal járult.

Vitkában Szalay György, az egyház több éven keresztül volt számadó gondnok, azon 104 frtot, melylyel neki az egyház több év óta tartozott, kamataival együtt elengedte.

N.-Doboson Ács György egyházi előjáró a tanítói lakon történt építkezéshez felől patiosot adott; Ács Juliánna napszámosnő pedig az egyháznak 6 frt 50 krt adományozott.

Hodászban néh. Ecsedi Rozália végrendeletileg hagyományozott az egyháznak egy foglár-telket, melynek területe 3338 négyszögöl és 12 kataszt. hold szántóföldet, mely hagyatékai ingatlanosság mult 1881. év június havában bíróság át is adottott az egyháznak.

Csomaközön Bay Mihály földbirtokos adott az iskola futására egy öl kemény tűzfát s a még netalán e célra szükséges fakészletet is megajánla.

Ugyanott Rác Lajos egyháztag adott az egyháznak 3 frtot; özv. Somogyi Józsefné egy szörkemből készült asztalterítőt az urasfalához.

Ezeket kívül az ott birtokló grófi család szokott jótékonyosságát folytonosan gyakorolja, — mi köztudomásu dolog levén, alig szorul említésre.

Mely ezen kegyes adományozások méltányló elismeréssel tudomásul vétetnek s példaadás és buzdítás céljából szokott uton köztudomásra hozatni rendeltetnek.

5. Esperest ur fájdalommal jelenti azon az egyházlátogatás óta, időközileg történt gyászos eseményt és veszteséget, mely egyházmegyénket pályii volt lelkész, néh. Kovács Zsigmond halálában érte, kinek nevét és emlékeztétét a szokott módon, egyházmegyénk jegyzőkönyvében megörökíteni indítványozza.

Az indítvány közhelyesséssel találkozáván, elfogadtatik s a hivatala köteleit mindig hűséggel és odaadással teljesített, erkölcsi jellemében is feddhetetlen egyházi szolgának, néh. Kovács Zsigmond 6-pályii volt lelkésznek neve és emlékezete jegyzőkönyvünk e szerény lapján megörökítettik.

6. Olvastattott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből dengelegi lakos és egyháztag Hadady Pálnak az egyházlátogató küldöttség elébe terjesztett azon panasza, hogy ő az ottani előjáróság által — dacára hogy teljesen vagyonatlan — 4 véka egyházi adóval rovatolt meg, — kéri azért magát a birtok nélküli egyház tagok osztályába soroztatni s a 4 véka helyett 1 véka szemes élet fizetésére köteleztetni.

Ennek ellenében az egyházi előjárók előadják, hogy bár Hadady Pál az általa haszonélvezett birtoknak nem telekkönyvi birtokosa, de annak éltelgytaig tényleges haszonélvezője, s a birtok tulajdonképen csak névleg a másé az ő haláláig, mi abból is megteszik, hogy államadókat, mint haszonélvező Hadady Pál fizeti, haszonbéri szerződéseket a birtokra névbe ő maga köt a haszonbérivel, sőt ezen felül még — a mint az előjáróság értesülve van — 100 frt évi járadékot is huz, — minek folytán az előjáróság nem érezhetette magát jogosultnak arra, hogy nevezettről a négy véka egyházi adót levegye.

Mely ezen senki által meg nem czáfolt előterjesztése alapján az egyházi előjáróságnak esperest ur, mint az egyházlátogató küldöttség elnöke, a kivételt helyesnek és az ottani fizetési kulcs szerint igazságosnak találván: Hadady Pál kérelmét nem teljesíthetőnek mondta ki, s utasította őt — mint a müveltebb osztályhoz tartozó egyént — állásához mért egyház tagi köteleme buzgó és pontos teljesítésére.

Mely elnöki intézkedésben nevezett Hadady Pál meg nem nyugodván: ügyét eldöntés végett közgyűlésünk elébe felebbez.

Ezen ügyet, mint mindenek előtte elvi kérdést tekintve, kétségtelen levén az, hogy, ha csak a telekkönyvi birtoklás vétetnek az egyházi adózás alapjául ez igen sok visszaélések, igazságtalanságnak és kijátszásnak lenne forrása, mert míg a birtoktól, bárkinek nevén álljon is a telekkönyvben, s tényleg bárki által birtokoltassék, az állami adó minden esetben megfizetetik, addig, ha a Hadady Pál ur elve elfogadtatnék, igen sok birtok maradna egyházi adómentes, s az egyház fentartása leginkább a szegény, birtoktalan néposztályra nehezédnek; tekintve továbbá, hogy az egyházi terheket a prot. egyházunkban általánosn elfogadott elv és törvényes gyakorlat szerint nem a sokszor távol lakó telekkönyvi birtokos, hanem a helyben lakó s az egyházi jogokat személyesen gyakorló tényleges birtokos vagy haszonélvező tartozik viselni; miután a helyi egyháztanácsnak senki által meg nem czáfolt előadása szerint Hadady Pál dengelegi egyház tag, a nevén ugyan telekkönyvileg nem áll, de rendelkezése alá bocsátott birtoknak tényleges haszonélvezője: annál fogva Esperest ur elnöki intézkedése e tárgyban megerősítettik, s Hadady Pál dengelegi egyház tag az ott megállapított kulcs szerint reá törvényesen kivetett 4 véka szemes életnek megfizetésére köteleztetik.

7. Olvastattott az egyházlátogatási jegyzőkönyvből, miszerint Szamosszegben a volt urbères közönség és földes uraság között létrejött egyezségből kifolyólag a szatmári kir. törvényszéknek 11.229/1881. sz. végzése alapján az urbéri közönség által nyert 20000 frtból:

1. A lelkészi hivatal egy egész telki illetősége után . . . 295 frt 25 kr.
2. A fitanító $\frac{3}{4}$ telki illetősége után . . . 73 frt 84 kr.

3. A leánytanítóé után 228 frt 46 kr.
4. Az egyháznak temetőhely vásárlására 190 frt 38 kr.

együtt: 787 frt 93 kr.

jutott s ezen összegből a belhivatalnokok illetősegei takarékpénztárba tétettek, évi kamataikban az illető belhivatalnokok részesülvén. — Az egyháznak temetőhely vételére adott 190 frt 38 kr. pedig az egyház pénztárba beolvastatván, s a gondnok által az építkezési küldöttségek közt elszámoltatván: annak visszatérítése és külön kezelése az esperesi hivatal által az előjárásának meghagyatott.

Tudomásul vétetik s esperest ur intézkedése megerősítettvén, a temetőhely vásárlására szánt 190 frt 38 krnak takarékpénztárba helyezése s kamataival együtt leendő tökéltése, a szamosszegi előjárásának közgyűlésünk által is meghagyatik.

8. Olvastatott n.-károlyi lakos és egyház tag Péchy Sándor megyei árvászeki ülnöknek a n.-károlyi helyi egyháztanácsához beadott s ez utóbbi által közgyűlésünkhez beterjesztett felfolyamodása, melyben nevezett egyháztanácsnak azon határozatát, miszerint őt az 1875. évi április 15-én tartott egyházkerületi gyűlés 128-ik számu végzése ellenére 10 frt egyházi adóval róvta meg, magára nézve sérelmesnek tartja, okul hozván fel először azt, mert — szinte — „egyházi törvényeinkkel, protestans elveinkkel össze nem egyeztetethető, hogy az egyháztanács az eddigi gyakorlatától eltérve és az ide vonatkozó felsőbb intézkedések mellőzésével önjogilag bárkire tetszés szerint adót vethessen”; továbbá hogy „tisztviselői állását irányadóul venni — az egyháztanács — jogosítva éppen nincs, mert mint tisztviselő a nagyméltóságú magyar királyi közoktatási miniszter urnak 20812/1881. számu s általa másolatban mellékelte intézkedése szerint járandósága után egyházi adóval meg nem róható.” — s végre mert „az egyházkerületi gyűlés 1875. évi 128. számu végzésében kimondotta, hogy ő, mint az ér-körtvényesi egyház tagja, ott az egyházi terheket egészen viselvén itt Nagy-Károlyban csak mint más vele egy rangú házzal és földdel nem bíró egyházi tag köteleztethető fizetésre s mint ilyen fizette és fizeti is az évi 5 frtot, a menyit fizetnek szintén a vele egy állású tagok, — kiket a megyei tisztviselők közül névszerint emlit meg — nem tévén különbséget — szerinte — az, hogy egyik-másik özvegy vagy vegyes házas, mert ez esetben az egyházi adót nem a család fő állása és helyzete, hanem a család tagok száma szerint kellene kiízetni.”

Mind ezen okok alapján s hivatkozva egyszersmind azon előzményre, miszerint a fent jelzett egyházkerületi végzés, vagy 1875. óta egészen 1881-ig mindig 5 frt egyházi adóval volt megróva, s csakis ez utóbbi évből lett az minden jog, alap és következtetés nélkül 10 frtra az egyháztanács által fölemelve: kéri a reá nézve sérelmes egyháztanácsi végzés feloldását s n.-károlyi egyházi adójának 5 frtra leendő visszaszállítását.

Visszatetszéssel fogadja közgyűlésünk Péchy Sándor urnak n.-károlyi egyházi adója tárgyában tett ezen újabb felterjesztését, — a mennyiben azonban itt az ő részéről nagy mérvű elvi tévedések forognak fenn, tehát kívánja őt felvilágosítani először is arról, hogy prot. egyházunkban az egyháztanács a gyülekezet által választatván, népképviselői alapon s eskü mellett foglalja el állását s így, valamint a gyülekezet minden ügyeinek vezetését, úgy az egyházi adó kivetését is nem önkényileg, hanem mint az egyházközség választott és megbízott hatósága teljes joggal eszközli, a mely egyházi adó kivetés ott, hol — mint éppen Nagy-Károlyban is — a belhivatalnokoknak meghatározott (fixum) fizetések van, a népesség fogyatkozása vagy szaporodásához képest magától érthetőleg nem mindig egy forma, hanem gyakori változásnak lehet kitétetve; továbbá, hogy a magy. kir. közoktatási miniszternek hivatolt és másolatban mellékelte, de az állami és megyei tisztviselők egyház tagsági viszonyait és köteleiket erőltetett analógiák, nevezetesen községi és közsikolai adók szempontjából megítélő leirata bírhat ugyan érvényűvel az állam által pártfogolt és fizetett kath. egyház körében, a hová az éppen vonatkozott, de magát önjerején fenntartó prot. egyházunk autonóm jogait semmi képen sem érintheti; — Végre a mi az idézett 1875-ki 128. számu egyházkerületi végzést illeti: prot. egyházunkban általánosan elfogadott elv szerint mindenki összes anyagi existenciája s bárhol fekvő birtoka után csak ott lévén kötelezhető egyházi terhek viselésére, a hol lakik s egyháztársadalmi jogait gyakorolja és élvezi, nevezett egyházkerületi végzés Péchy Sándor urat, mint n.-károlyi lakost és egyház tagot, csakis azért helyezte a ház és birtok nélküli egyház tagok sorába, mert a mint akkor is állítottott, mint birtokos Körtvényesen is viseli az egyházi terheket, a mi nyilván kitészik onnan, hogy a többször hivatott egyh. ker. végzés ez utóbbira őt nem kötelezte, hanem, hogy az akkor még

írásilag nem igazolt állítvány tény is legyen, csak elvárta prot. érületétől, a mely érület, t. i. a hit és lelkiismereti szabadság érülete és vallása nemcsak a szorosan kimért kötelesek teljesítését kívánja meg az egyház tehetősebb tagjaitól, hanem őket egyszersmind önkényes áldozatokra hívja fel. — És ha a n.-károlyi egyháztanács amaz e ker. végzésnek hódolva, Péchy Sándor urat az egyházi adó teher azon mértékével róvta meg, melylyel a többi hozzá hasonló állású, de részint özvegy, részint vegyes házaságban élő honoratziókat, ezért nem annyira következtetlenséggel, mint inkább mulasztással lenne vádolható, általában bevett törvényes gyakorlat lévén prot. egyházunkban, hogy azok, kik nem birtokuk, hanem személyök, vagy társadalmi állásuk után rovatnak meg egyházi adóval, ha özvegyek vagy vegyes házasok, az egyházi adónak csak felét fizetik.

Mindezen okok alapján, bár ha következtetlenséget akarna keresni, azt éppen abban találná fel közgyűlésünk, miérthogy az egyháztanács Péchy Sándor urat a hozzá hasonló, de özvegy vagy vegyes házas egyház tagokhoz képest nem két anyagi adóval róvta meg már kezdetben is: mindazonáltal valamint a n.-károlyi egyháztanács e tárgyban hozott újabb határozatának, úgy jelen egyházmegei végzésnek is visszaható erje nem lévén; meglegszik közgyűlésünk azzal, hogy nevezett egyháztanács panaszlott végzését, mint a helyi viszonyok közt teljesen indokoltat helybenhagyja, megerősíti.

9. Olvastatott Bulyáki András n.-ecsedli lakos és érdektársai ügyében a mult évi április hó 7-én 10. sz. alatt hozott egyházmegei és ugyanazon évi május havában 190-dik sz. alatt hozott egyházkerületi végzések alapján esperest ur által, a kezesek ügyének tisztázása, illetőleg a n.-károlyi takarékpénztárba meg vissza nem fizetett egyházi kölcsöntartozásnak az egyes egyház tagokra leendő kivetése céljából N.-Ecsedbe kinevezett küldöttségnek eljárásáról ugyancsak esperest urhoz mult évi szept. 21-ről beterjesztett hivatalos jelentése, melyben előadatik, hogy a küldöttség minden egyes egyház tag egyházi adóját, — mely legnagyobb részben terményekből áll — pénzértékben véve fel, a még törlesztetlen 4950 frt takarékpénztári tartozást akként vetette ki, hogy minden forint egyházi adó után 4 frt takarékpénztári kölcsöntartozást rovt ki, s így az összes egyházi adó után, mely 1238 frt 84 krt tesz, beendő lenne 4955 frt 36 kr., mely összeg a visszafizetendő kölcsönt ugyan 305 frt 36 krral túlhaladja, de a többletet a netalán bevetelenekekre s késedelmi kamatokra lehet és kell számítani. Mely ekkép kivetett összegnek az egyes egyház tagokra a fizetési lehes szerint részletező névszerinti lajstromát küldöttség jelentéséhez mellékelve beterjeszti.

Ennek kapcsában esperest ur előadja, miszerint e kivetés gyors behajtása végett az illetékes szolgabírói hivatalt megkereste, de az eredményre nem vezetvén; tekintetes első alispán urhoz is tétetett e tárgyban felterjesztés, hogy az illető szolgabíró a kivetett tartozások behajtására szorgalmazza.

Mire az éppen jelen volt t. alispán ur kijelenti, hogy e tárgyban utasította is már az illető szolgabíró, hogy eljárásról jelentését hozzá adja be, — miután azonban még az ez ideig be nem érkezett, igéri, hogy ismételve és sürgetőleg fogja utasítani az eljárásra, kérévén egyszersmind a főt egyházkerület ide vonatkozó végzését, hogy annak alapján tesse meg intézkedéseit.

T. alispán ur szóbelileg tett biztosítása a lehetőleg gyors eljárásról megnyugtató tudomásul vétetik, s a fent hivatolt egyházkerületi végzés részére kiadtni rendeltetik.

10. Olvastatott az özvegy-árva-gyámintezeti igazgató választmányának f. hó 11-én tartott ülése jegyzőkönyvének 1-ső száma, melyben fájdalommal emlékezik meg egyik világi tagjának, ügybuzgalmáról ismert néh. Uramovics Sándornak f. évi február havában történt elhunytáról s nevét jegyzőkönyvileg megörökítvén, közgyűlésünket igazgató tanácsosi helyének betöltésére kéri fel.

Közgyűlésünk is fájdalomt fejezi ki az elhunyt, mindnyájunk által szeretett és tisztelt férfinak halála felett, s midőn a gyámintezeti ügyei körül tanusított kiváló buzgalmának méltó elismerésül nevét és emlékezetét a maga részéről is jegyzőkönyvileg megörökíti, — helyébe igazgató tanácsosul domahidai lakos t. Sipos Zsigmond urat választja el, mely választás vele jelen jegyzőkönyvi számban tudatandó lészen.

11. Olvastattak ugyanazon választmány jegyzőkönyvének 2. és 3-ik számai, melyekben előadatik, hogy a gyámintezeti pénztárnok előterjesztése szerint az évi zárszámadást azon okon nem készíthette el, mert az egyházi látogatás alkalmával befolyt kellett illeteket és segély-összegeket esperest ur mind ez ideig sem számolta át, minek oka a választmány véleménye szerint, a későre maradni szokott egyházi látogatásban, — esperest

ur szóval tett nyilatkozata szerint, azonban inkább azon körülményben lévén keresendő, hogy az egyházak közül többen illetheiket még a tavaszi gyűlésre sem hozzák be: választmány indítványozza, miszerint évi jelentését, a szármadása kapcsán mindig az őszi közgyűlés elé terjeszthesse be.

Tekintve azt, hogy őszi gyűlés nem is minden évben tartatik; továbbá, hogy az egyházlátogatáskor nem fizető hanyag egyházakat, illetőleg így is fenmaradna az eshetőség, hogy illetheiket az őszi gyűlés előtt sem mindnyájan szolgáltatnák be: tehát eltérőleg a választmány javaslatától, közgyűlésünk ekként intézkedik, hogy a jó előre tudatott egyházlátogatáskor minden egyház készen legyen illetheivel, s az egyházlátogató küldöttség addig, míg azok át nem számláztatnak, annyival inkább ki ne mozduljon, mert tehetősebb egyházaknál nem foroghat fenn, — csak akarata legyen — a fizetése képtelenség esete, a kisebb és szegényebb egyházak pedig rendszeren állami vagy más segélyben részesülvén: ebből a fizetésre szükséges csekély összeget már előre félretelhetik, s félre is tenni jelen végzés által köteleztetnek.

Mely intézkedés folytán az özvegy-árva gyámintézetet illető befizetések teljes összege mindig idejében levén átszámolható és átszámolandó az intézeti pénztárnoknak: utóbbinak évi zárszámadása, az igazgató választmányi jelentése kapcsán, mindenkor tavaszi közgyűlésünkre lesz beadandó.

12. A gyámintézeti igazgató választmány szükségét látván annak, hogy az intézetnek ügyvédje is legyen, ki peres kérdések esetén az intézet képviselője s a hátralékban levő egységeket az egyházakat a fizetésre szorgalmazza, — ezen nem ugyan jóvédelmező, de tiszteltbeli állásra közgyűlésünk:

Szaniszló lakos, T. Szathmáry József ügyvéd urat választja el, — e választás vele tudatandó s részére a megbízó okmány jelen jegyzőkönyvi számban kiadandó lévén.

13. A kegyeleti évekéről a gyámpénztárt illető részjóvédelmekkel még mai napig is adós ilki, dongelegi, k-majtényi lelkészok.

Tartozásaik befizetésére komolyan felhívattak.

14. Olvastatott fötiszteletű és nagyságos püspök urnak, — a nagy-ecsedí egyházi és polgári előjárásának az 1867-ik évi decemberi egyházkerületi gyűlés 167. számú határozatában nyert engedély folytán eladott egyházi földet megvásárlott nagyecsedí lakosok részére nyerendő átiratási engedély tárgyában fötiszteletű s nagyságos püspök urhoz betérjesztett kérvénye folytán mult évi február 12-ikéről esperes urhoz intézett levele, melyben az iránt kíván felvilágosítást nyerni: mi okból történt az, hogy a nagy-ecsedí egyházi előjárás az 1867. évi decemberi egyházkerületi gyűlés 167. számú határozatában nyert engedély határára túllépve, 5570 □ öl terület helyett 7097 □ öl területet adott el? s volt-e szükség, hogy az engedélyezett területnél nagyobb terület adassék el?

Ezzel kapcsolatosan olvastatott a nagy-ecsedí egyházba ez ügy megvizsgálására kinevezett küldöttség véleményes jelentése, mely szerint az engedélyezett, sőt jóval nagyobb földterület eladásának szükségessége is, az egyház nagymérvű templomépítkezési munkálata következtében indokoltnak mondván, az engedélyezettnél nagyobb terület eladásának oka pedig azon körülmény folytán felvilágosittatván, — miszerint az eladni s elcserélni szándékolt föld valóságos területi kiterjedése nem 5570 □ öl, mint az a lépési hiányos mérés után készült hiteles jegyzőkönyvi feljegyzés után az engedélyi kötvénybe kitétetett, hanem 7097 □ öl, mennyinek az az eladás után a vásárlók közötti pontos szétmérés alkalmával találtatott, kimutatván továbbá, hogy az eladás által az egyház nem hogy károsodott volna, de sőt sokat nyert, mennyiben a polgári község által az eladott területért a falu közelében cserébe adott, s hitellekőnyvileg az egyház nevére jegyzett föld mind területileg nagyobb, mind minőségileg sokkal jobb; az eladás az egyháznak engedélyezhetőnek, a vásárlók részére kiállított adásvései szerződések átiratási engedéllyel ellátandóknak s ily czélból a fötiszteletű egyházkerületi gyűlésre is betérjesztendőnek véleményeztetik.

Mint hogy a betérjesztett jelentésből határozott meggyőződést szerzett közgyűlésünk, mind arról, hogy az ecsedí egyháznak az engedélyezett föld eladására s elcserélésére közönségesen ismert nagymérvű templom építkezési munkálata következtében kikerülhetlen szüksége volt, mind pedig arról, hogy az egyházi előjárás ugyanazon földet adván el, melynek elcserélésére az 1867-ik évi decemberi fötiszteletű egyházkerületi gyűlés 167-ik számú határozatában engedélyt nyert, az engedély határára túl nem lépett, mivel az eladott föld eladás előtt s eladás utáni területi kiterjedése között felmerült számkülbözet csak a különféle mérés folytán származott; nemkülönben arról, hogy az eladásból az egyházra világos nyereség származott s nem csak annyiban pedig, hogy az eladott föld árát egészen megkapta, hanem annyiban is, mennyiben a polgári község közelében cserébe adott s hitel-

telekőnyvileg az egyház nevére jegyzett földterület az eladottnál több is, jobb is, annál fogva már csak ezekért is, de másrészt azért, mivel az eladás felsőbb hatósági engedély folytán eszközöltetvén, a vásárlóknak a telekőnyvi tulajdonjog megszerzéséhez iránt kétség sem támadhatott; közgyűlésünk mind az eladást helyben hagyja, mind a vásárlóknak az átiratást megengedő szatíratási engedély megadására a fötiszteletű egyházker. gyűlést is tiszteltel felkéri s egyszersmind a vásárlók névszerint is kimutattnak, a mint következők: 1. Biró János s neje Pap Eszter. 2. Biró József, Pap Anna, 3. Tarcsa Sándor s neje Kósa Borbála. 4. Sarkadi Péter, Acs Eszter. 5. Kovács Miklós és Kovács Sándor testvérek. 6. Fehér András. 7. Szűcs János és neje Biró Ráchel. 8. Némédi József és neje Némédi Ráchel. 9. Fehér József. 10. Marguly Sándor s neje Veress Juliánna. 11. Szabó Mihály s neje Fehér Juliánna. 12. Sarkadi Dániel s Károly testvérek. 13. Molnár Lajos s neje Sarkadi Eszter. 14. Ifj. Molnár Lajos, Bálint és Sándor. 15. Szalai István s neje Angyal Borbála. 16. Pál Józsefné szül. Nagy Eszter. 17. Szűcs Ráchel Pataki Lajosné. 18. Bujáki István örökösök. 19. Biró Péter és neje Némédi Sára. 20. Bulyáki Bálint s neje Tarcsa Ráchel. 21. Nagy László és neje Biró Juliánna. 22. Pelyvás János s neje Gódyénia. 23. Veres András s neje Szűcs Éva. 24. Molnár András s neje Kovács Juliánna. 25. Jakab József s neje Szűcs Eszter. 26. Kovács István. 27. Biró Lajos. 28. Pelyvás Lajos s neje Kósa Ráchel. 29. Bulyáki Sándor s neje Lebonc Ráchel. 30. Tarcsa József s neje Kovács Sára. 31. Tárkányi Lajos és neje Sántha Eszter. 32. Szántó Juliánna. 33. Cine Sándor. 34. Molnár János s neje Bulyáki Juliánna. 35. Nyiregyházi Sándor s Imre. 36. Marguly Ráchel, Sára, Eszter testvérek. 37. Marguly Lajos s neje Szűcs Mária. 38. Szabó István. 39. Dobrádi Bálint s neje Andriksa Terézia.

15. Olvastatott az olcsva-apáti egyházban, az ugynevezett „fatőke” alap zavaros ügyének megvizsgálására kinevezett küldöttség véleményes jelentése, melyben az alap kezelése s rendeltetésére vonatkozólag előadtván, hogy a községi lakosság az osztatlan közös erdőből a szil és gyertyán, ugynevezett „gazalja” fát az 1861-ik esztendőben maga között árverésen eladta s a vásárlót fa árát „fatőke” czímen mindenik vásárló magánál tartva, annak 10%-ban meghatározott kamata, melyet a vásárlók minden év szeptember hó 23-ik napjára az egyházi pénztárba befizetni köteleztettek, — az egyházi belhivatalnokok évi failletménye beszerzésére fordítottat, — a fennfoglalt zavaros mibenállásának feltüntetésére elmondatik, miszerint a főköbél az adások teljes elszegényedése folytán 500 forint bevehetetlen, a kamatok annyira hiányosan fizetettek, hogy az évenként befolyó kamatokból a belhivatalnokok failletményét beszerezni nem lehet, dacára hogy a kamatozó tőke a fennebb kimutatott bevehetetlen adósság levonása után még ma is 2075 forint, melyből ugyan 171 frt 70 kr. az olcsvai egyházat illeti, a kamat hátralék 1740 frt 45 kr. melynek nagy része szinte bevehetetlen.

A felmerült zavar tisztázására, illetve a tőkének végpusztulástól megmentetésére, az adások nagy részének teljes elszegényedése miatt, küldöttség más módot találni nem tudott, mint a mit az egyházi előjárás e részben ajánlott: hogy a „fatőke”-ért az ugynevezett „Huszár”-féle, telekőnyvileg még közös néven álló, de természetben a lakosok között felosztott az azoknak magán tulajdonát képező mintegy tíz holdnyi legjobb minőségű első osztályú szántóföldet a tulajdonosok az egyháznak örök tulajdoni joggal átadják, azon kötelezettséggel, hogy azt az egyház tagjai fiórl fira, örök időig megmunkálják, trágyázzák, termését az egyház javára betakarítják.

A kamat hátralékokról, minthogy rögtön fizetésre az adások nagy része képtelen, az adósktól kötvények vétettek, s a nagyobb összegekkel tartozó adósknak tartozásaik lefizetésére két évi határidő engedtetett, a kisebb összegekkel tartozó adósk pedig tartozásaikat ez év folytán lefizetni köteleztettek. Bár első tekintetre a „fatőke” ügyének a jelzett ajánlat értelmében való megoldása, az egyházra nézve hátrányosnak látszik is, mivel 10 hold föld 2000 frt, a mai viszonyok közt rendkívül magas ár, de tekintve, hogy a fatőke summának egy része már ma is csak növeges, s ha pedig megoldása még pár évig halasztatik, okvetetlen felére fog leszállani; tekintve, hogy a felajánlott föld a legkitűnőbb minőségű, dúsan termő talajú föld, melynek évi tiszta jövedelme a fatőke 8%-nak közép számítással is megfelel s biztosan befoly minden évben, míg ellenben a fatőke kamatai évről-évre kint maradnak; küldöttség az egyházi előjárásnak ajánlatát elfogadhatónak találva s a felajánlott földre vonatkozó átadási okmányt a birtokosokkal aláírtván, az egyezséget az egyházmegye jóváhagyása feltétele alatt megkötötte s elfogadását s megerősítését az egyházmegyeinek is jólellekkel ajánlja.

Bár közgyűlésünk felette magas árnak találja a felajánlott 10 hold földért a 2000 forintot is meghaladó fatőke átadását, de tekintve, hogy ezen

az egyháza névze annyira fontos alap biztosítását az adósok napról-napra nagyobb mérvű elszegényedése miatt a tőke igen tekintélyes részének feloldozása nélkül tovább halasztani nem lehet, tekintve, hogy e tekintélyes összeg jó része már is csak névleges, tekintve, hogy a felajánlott kintű minőségű föld évi jövedelme a fatőke 8%-tőljának középszámításával is megfelel s befoly biztosan, s nem marad évről-évre hátralekban, mint a kamatok maradtak, tekintve, hogy a tőke telekkönyvi feljegyzéssel való biztosítása, a miatt, hogy az adósok kétharmadrésze telekkönyvi tulajdonnal nem bír, — nem eszközölhető; a „Huszár“-féle földnek a fatőke fejébe az egyház tulajdonába átadását közgyűlésünk jóváhagyja s megerősíti, azon világos és határozott kikötéssel azonban, hogy az egyháztagok tartoznak azt fről-fira végetlen időig, jól, és mindenkor idejében megmunkálni, trágyázni, termését az egyház magtárába betakarítani. Az egyházi előjáróság pedig utasíttatik, hogy az átadott földbirtokot hitellekkönyvileg mielőbb az egyház nevére jegyeztesse, a kamat hátralekakat pedig a kötvényekben megszabott feltételek értelmében behajtsa s a hol szükséges, telekkönyvi feljegyzéssel is biztosítsa, felelősség terhe alatt szoros kötelességének ismerje.

16. Tárgyalott Bulyáki András n.-cesedi volt gondnoknak esperes urhoz benyújtott kérvénye, melyben az 1871. s 72-ik évi gondnoki számadására hozott egyháztanács határozatot magára névze sérelmesnek találván, mennyiben e szerint 855 frt erejű van az egyházi pénztár javára elmarasztva, holott az általa lelkiismeretesen összeállított s kérvényéhez csatolt számadás bizonyossága szerint túlkiadás czímen neki van az egyházi pénztár ellen 94 frt 36 krnyi követelése, — számadása megvizsgálataására küldöttség ki-neveztetését kérielmezi.

Ezzel kapcsolatosan olvastattott a n.-cesedi egyházban e tárgyban három napon át működött küldöttség véleményes jelentése, melyben, — előre becsatlatván, hogy a felülvizsgálat tárgyát, az egyházi előjáróság s több szinte meghívott értelmesebb egyháztag beeleegyzésével Bulyáki András újabb számadása vétetvén s a felülvizsgálat akként fogatnosíttatván, hogy e számadás tételei az egyháztanács által megvizsgált régiebb számadás megfelelő tételeivel, sőt a már szinte megvizsgált Murguly Sándor társ gondnok számadásával egybeazonosíttatván, kimutattatik, hogy mind számadó gondnok újabb számadásának végeredménye, mind az egyháztanács ez érdemben hozott határozata egyaránt téves, s a valóságtól mindenik távol maradt, mert számadó kezelése alá az 1871-ik évben nem 859 frt 21 kr. folyt be, mint az egyháztanács által megvizsgált számadásban kimutattatik; sem nem 555 frt, mennyinek számadó újabb számadásában mondatik: hanem helyesebben s valószággal 850 frt 78 kr., s e különbözet már következőkben találja magyarázatát: az egyháztanács által megvizsgált számadás 3. tétele alatt „kender földek hasznobéré” czímen 318 frt 63 kr. hibásan van bevezetve, mivel ez a bérleti lajstrom szerint 319 frt, ugy-szinté a 4. tétel alatt „káposzta föld hasznobér” czímen 258 frt 80 kr. tévesen van be-vezetve, mivel ez a bérleti lajstrom szerint valószággal csak 250 frt; számadó újabb száma-dása 3. tétele alatt „kender földek hasznobéré” czímen 285 frt számol be: vagyis az egyháztanács által megvizsgált számadás megfelelő tétele tanúsága szerint a kellő mennyi-ségnél 34 frttal kevesebbet, továbbá az egyháztanács által megvizsgált számadás 5. tétele alatt bevezetett s 250 frtra helyesbített káposzta föld jövedelmet újabb számadása bevétel rovatából teljesen kihagyván, 295 frt 78 krrel mutat ki kevesebb jövedelmet, mint mennyit valószággal bevett. — A káposzta föld hasznobér kihagyására névze felhozta ugyan száma-dó, hogy újabb számadása bevételi közzé azért nem vette s nem vehette fel, mert ezen hasznobéri összeg nem az ő, hanem Murguly Sándor társ gondnok kezelése alá fiztetett. Ez állítását azonban az egyházi előjáróság azon nyilatkozatával szemben, hogy e hasznobéri összeg nagy része a bérbeadás alkalmával a helyszínen az ő kezébe fiztetett, — nem csak hogy elfogadhatóság nem igazolta, sőt azon további nyilatkozatával, hogy e hasznobéri összeg azon évi bérleltől a bérbeadás alkalmával kezelése alá fizetett bérösszeg mennyiségét is meghatározta. — A vizsgálat folyamán azonban kitűnt, hogy a káposzta föld 1871-ik évi hasznobéréből Murguly Sándor is kezelt fel bizonyos mennyiséget, de minthogy az általa kezelt hasznobér mennyisége, sem a gondnokok előadásából, sem a bér-leti lajstromból meghatározható nem volt, az egyházi előjáróság s Bulyáki András, a káposzta földek azon évi bérleltől a bérleti összeg, kinek fizetése iránt személyesen felkér-dezték, azonban ez uton sem lévén a kívánt eredmény elérhető, mivel azon hat bérli kö-zül, kik azt állították, s az A. 1—7. sz. a. csatolt nyugtákkal is igazolták, hogy az általuk bérlett káposzta és kender földnek hasznobérét Murguly Sándor kezébe fizették, némelyek az 1871—1872-ik évi hasznobéreket összefoglalva mutatták ki, az egész bérösszeg számadó ter-

hére iratott, a Murguly Sándor által kezelt hasznobér ügye az 1872-ik évi számadásnál hoztatván tisztába.

A mi már az 1871-ik évi kiadást illeti, a vizsgálat folytán itt is más eredmény lett elérve, mint minőt számadó régiebb s újabb számadásában feltüntetett: mert a kiadás főösszege nem 558 frt 45 kr. mennyit az újabb, sem nem 685 frt 20 kr., mennyit a régiebb számadás mutat, — hanem 705 frt 45 kr., mert bár az újabb számadás 8. tétele alatt „őlfá ára czímen” kiadásba hozott 40 frt számadó terhére töröltetett: de ennek ellenében, — 1-ór 10 frt, mit Murguly Sándor társ gondnoknak, annak 1871-ik évi számadása bevétel 16-ik tétele bizonyossága szerint kiadott s mindkét számadása kiadásai közül kihagyott; 2-ór 130 frt, mit a káposztaföld hasznobéréből régiebb számadása kiadása 6. tételénél be-csatolt 5. számú nyugta szerint Murguly Sándor társ gondnoknak átadott, s újabb száma-dásából hasonlólag kihagyott; 3-ór 20 frt, mit régiebb számadása kiadásaihoz mellélt 3. számú nyugta szerint ugyancsak Murguly Sándor társ gondnoknak kiadott, s újabb száma-dásába szinte be nem vezetett, javára jegyeztetett, — összehasonlítva már a számadó ter-hére kimutatott 850 frt 78 kr. összeget a javára írott 705 frt 45 krnyi összeggel, az 1871-ik évi számadás végeredménye szerint számadó terhére 145 frt 33 kr. mutatkoznék; azonban minthogy a Murguly Sándor által kezelt hasznobér az 1872-dik évi számadásnál iratott számadó javára, ez évi számadás végeredménye is az 1872-dik évi számadás ered-ményével együttesen lett felmutatva.

Az 1872-ik évi számadást, illetőleg: a bevételi összeg itt is mindkét számadás bevételi összegével szemben helyesbítettet. — Mert 1-ór a 4. tétel alatt Reszler János-tól kölcsönzött 100 frt, mit felhatalmazás s szükség nélkül felvett kölcsön számadó javára töröltetett. — 2-ór a régiebb számadás 18. tétele alatt 10 frt 01 krrel bevett persely-jö-vedelem az újabb számadásból kihagyatván, számadó terhére jegyeztetett. — 3-ór táblás föld 1872-ik második felévi hasznobéré, mely a régiebb számadás 17. tétele alatt 122 frttal van bejegyezve, az újabb számadásba bevezetve nem lévén, — felerészében szinte számadó terhére, felerészében pedig Murguly Sándor társ gondnok terhére jegyeztetett, s itt megje-gyeztek, hogy Murguly Sándor azért lett ez összeg felerészében elmarasztva; mert Bulyáki Andrásal együtt fizeti azt, Murguly Sándor azon korcsmai adósságba, melyről tudta, hogy az nem az egyház, hanem Bulyáki András saját korcsmai tartozása, s hogy pedig e tetemes pálinka mennyiség nem az egyház szükségére, hanem más egyéb czélra lett felhasználva, azonkívül, hogy az egyházi előjáróság, az egyház részére ily nagy mérvű pálinka hitelezésnek sem helyét, sem szükségét nem találta, s hogy Murguly Sándor küldöttség előtt határozottan állíta, hogy e pálinka mennyiséget Bulyáki András saját szükségére használta, — világosan mutatja azon körülmény is, hogy a Murguly Sándor által felmutatott nagy halmaz korcsmai nyugta között, — a mely mind Bulyáki András aláírásával volt kiállítva, — alig volt olyan ta-lálható, a melyen az egyház részére való hitelezésnek czélja s szükségessége megemlítve lett volna; ellenben ily tartalommal: — „cúrátor választáskor 42 itcze pálinka”; „a bíró lova behajtásakor 3 itcze pálinka”, — nem egy kettő volt kiállítva. 4-er a régiebb száma-dás 23. tétele alatt behozott, Szűcs András előbbi gondnoktól átvett 100 frt az újabb számadásba hasonlólag be nem vétetvén, — számadó beeleegyzésével, szinte terhére iratott. 5-ór az 1-ső s 34-ik tétel alatt kenderföld hasznobéré czímen 270 frt 12 kr. lévén be-vezetve, holott a kenderföld hasznobéréből az előjáróság állítása szerint ez évben is 319 frtnak kellett befolyjni, a hiányzó 48 frt 88 kr. szinte számadó terhére jegyeztetett. — 6-ór káposztaföld hasznobéré czímen, a 2, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31. és 32. tételek alatt összesen 236 frt 50 krt vezetvén be, számadó ez évi hasznobér pedig a III. számú bérleti lajstrom szerint 495 frt, a hiányzó 258 frt 50 kr. hasonlólag számadó terhére iratott. Ezek szerint, ha a számadó által bevételül felvett, helyesebb összeadással 1067 frt 33 krból a 4. tétel alatt javára törölt 100 frt levonatván, a fennmaradt 967 frt 33 krrel a terhére írott 478 frt 39 kr. egyesítettük, ez évi bevétel összege 1445 frt 72 kr. leend; vagy is 27 frt 47 krrel több, mint mennyi a régiebb, 378 frt 39 krajczárral több, mint mennyi az újabb számadásban kimutattatik.

A mi a kiadást illeti, az újabb számadás első tétele alatt bevezetett 100 frt, mivel ez számadó beismerése szerint is Murguly Sándor társ gondnok által adatott ki; a három tétel alatt előforduló 150 frtból 50 frt, mint a bevételnél javára törölt felhatal-mazás is szükség nélkül kötött kölcsön kamata, s a 22. tétel alatt bevezetett 2 frt, mivel ez számadó által semmikép nem igazoltatott és így a három tétel alatt összesen 152 frt számadó terhére töröltetvén; a kiadási összeg az újabb számadásban kimutatott 1231 frt 13 kr. kiadási összeg ellenében 1079 frt 13 krrel helyesbítettet. Levonva már a bevétel-nél számadó terhére jegyzett 1445 frt 72 krajczárból a kiadásnál javára vezetett 1079 frt 10 krt, ez évi számadás eredménye szerint számadó terhére 366 frt 59 kr. mutatkozik. Egyesítvén már e 366 frt 59 krrel az 1871-ik évi számadásnál terhére kimutatott 145 frt 33 kr. számadó gondnok az egyházi pénztár javára két évről 511 frt 92 krban volna elmarasztalandó, azonban minthogy ezen összegből számadó javára levonandó a Murguly

Sándor által kezelt káposzta- és kenderföldek haszonbérére, — mely két évről — a megkérdezett bérlok szó- és írásbeli bizonyága szerint, — az A. 1—3 nyugtán foglalt összegek beszámításán kívül 56 frt 11 kr. tesz, 455 frt 81 kr. ban lett számadó az egyházi pénztár javára elmarasztva. — Az A. 1—3 nyugtán foglalt összegek névé megjegyeztetik, miszerint ezen összeg azért nem volt számadó javára elszámolható, mivel ezen nyugták hitelessége kétségessé lett; mennyiben ezen nyugtákat kiállított Szántó László, küldöttség előtt oda nyilatkozott, hogy a kérdéses haszonbér, kinek fizetésére nem emlékszik.

Továbbá, minthogy Murguly Sándor társ gondnoknak az 56 frt 11 kr. káposzta- és kenderföldnek kezelése alá fizetését nem tagadta, ezen összeg, ugy színte a Bulyáki András által közösen elköltött „Táblásföld” haszonbér 61 frt. tevő fele része, vagyis összesen 117 frt 11 kr. iratott, s e terhére kimutatott összeg, az egyháztanács által számadása megvizsgálása alkalmával javára megítelt 286 frt 86 kr. ből levonván, az egyházi pénztár elleni követelése 169 frt 75 kr. ra helyesbített.

A káposzta- és kenderföldek haszonbérének a két gondnok által mily mértékben történt kezelése meghatározására névé világosabb utbaigazítást, mint minőt az ez iránt megkérdezett bérlok szolgáltatnak, küldöttség legbiztosabb igyekezete mellett sem szerezhetvén; de minthogy arra névé, — hogy e haszonbérnek évről-évre nem szoktak fizetetlen maradni, s hogy e haszonbérnek kezelésére Murguly Sándor csak mellékesen folyt be, — kétségtelen meggyőződést nyert: azon véleménynek ad kifejezést, hogy e haszonbéri összegekkel szemben Murguly Sándor csak azon összeg erejéig volna elmarasztalandó, a melynek kezelése alá történt befizetése igazoltatott, s a többire névé Bulyáki András tételessék felelőssé, mint ki e haszonbérnek legnagyobb részének kezelése alá fizetését számadása több ide vonatkozó tételei, s egyéb nyilatkozataival világosan beismerte.

Egyszersmind kimutatja küldöttség, hogy az egyházi előjáróság e számadást, — a melynek meg nem vizsgálása miatt Bulyáki András az egyházi előjáróság ellen oly sokszor különböző helyeken érzékenyen panaszkodott, mind ez ideig azért nem vizsgálhatta meg, mert Bulyáki András saját dolgaival tisztában nem lévén, a számadás megvizsgálására helyes alapot nyújtani nem tudott.

Végül minthogy a két számadó gondnok idejéből zavarban levő buza jövedelem számadásának tisztába hozása, e jövedelem kezelésébe szinte befolyt egyházi elhalálozása folytán, ma a lehetetlenségek sorába tartozik, — azon véleményben van küldöttség, hogy a két számadó gondnoktól legfeljebb a be nem fizetett részükről követelések számadás.

A terjedelmes lelkiismeretes gondnal, s minden részletre kiterjedő körültekintéssel szerkesztett küldöttségi jelentés egész terjedelmében helyeslőleg fogadtatik s megerősítettik; s az abban kifejezett vélemény alapján határoztatik, minthogy a káposzta- és kenderföld haszonbér összegének Murguly Sándor gondnok csak kis részét, Bulyáki András gondnok pedig a legnagyobb részét kezelte. Murguly Sándor csak azon összeg erejéig felelős, melynek kezelése alá történt fizetése bizonyítva van; a többire névé pedig Bulyáki András felelős. A „Táblás föld” 122 frt. tevő haszonbér megfizetésében azonban Bulyáki András s Murguly Sándor egyenlő arányban marasztaltatnak el, mert bárha a visszaszatisított nyugták Bulyáki András aláírásával voltak is kiállítva, de minthogy Bulyáki András a Murguly Sándor jelenlétében fizette az összeget azon koresmai tartozásba, melyről Murguly Sándor már akkor is tudta, — mit küldöttség előtt is kijelentett, — hogy ez nem az egyház, hanem Bulyáki András saját tartozása, s még sem akadályozta, hogy az egyház pénze ily czéllal helyre fordíttassék, ez összeg elköltésében Murguly Sándort is résztvevőnek kellett tekinteni. A Szántó László által kiállított három nyugtán foglalt 14 frt 40 kr. haszonbéri összeg, mennyiben Szántó László tévóvázó nyilatkozatát nyugtái ellenében figyelembe venni nem lehetett; — Murguly Sándor terhére, s Bulyáki András javára iratni határozatik, s chez képest Murguly Sándornak az egyházi pénztári — helyesebben Bulyáki András — elleni követelése 169 frt 75 kr. helyett 155 frt 33 kr. ban; az egyházi pénztárnak Bulyáki András elleni követelése 455 frt 81 kr. helyett 441 frt 41 kr. ban állapítatik meg; s ez összegnek az egyházi pénztárba való befizetésére Murguly Sándor, s Bulyáki András, ez utóbbi ugyancsak az egyházért vállalt kezesség terhe alól való feloldatásával, egyetemleges kötelezettség terhe alatt utasítatnak, mert: a pénztár állásáért első sorban mindenkor a pénztárnok lévén felelős, ők pedig a pénztárnoki kötelezettséget együtt teljesítik, tehát őket a felelősség is egyetemlegesen, egymás tetteiért kölönösen terheli, s továbbá mennyiben az egyházi pénztárnak e kérdés alatti két évben jóval több bevétele volt, mint mennyit a két pénzkezelő gondnok együtt véve kiadott: Murguly Sándornak fentebb, tul kiadás címen javára

kimutatott összegre névé nem az egyházi pénztár, hanem csakis Bulyáki András ellen lehet és van visszkövetelési joga és keresete.

A buza számadására névé pedig utasítatik többször említett számadó két gondnok: hogy a még kint lévő buzatarozások mennyiségét mielőbb kiphatolják, s arról az egyházi előjáróságnak kimerítő felvilágosítást nyújtani szoros kötelességének ismerje.

17. Olvastatott néh. Papp Lajos volt szaniszlói lelkész özvegyének Juhász Amália asszonynak közgyűlésünkhöz intézett kérvénye, melyben hivatkozva az özvegy árva-gyám-intézeti alapszabályok 24. és 31-dik §-aira, maga és egy kiskoru leánya részére, a segélyezés életbeletptetését f. ápril hó 24-ik napjától, mint a kegyeleti év leteltétől kezdve, — tisztelettel kéri.

Beadott kérvény véleményezés végett a gyámintézeti igazgató választmányának átadatik s jelentése jövő gyűlésünkre beváratik.

18. Olvastatott ugyancsak néh. Papp Lajos szaniszlói volt lelkész özvegyének közgyűlésünkhöz beadott másik kérvénye, melyben a szaniszlói közlegelő 1877-ben történt felosztása költségeiből a lelkészi illetőségre rútt s néh. férje által a mellékelt 1. sz. nyugta szerint megfizetett 11 frt 20 kr. nak, ugy színte a fekete föld egy részéről később közsé-gileg eszközölt vízecsapolás költségeiből a lelkészi föld után eső s boldogult férje által a 2. sz. nyugta szerint színte megfizetett 6 frt 80 kr. nak, s így összesen 18 frt. nak a földtulajdonos egyház által leendő visszatérítettségét kéri elrendelni.

Nem lévén közgyűlésünk tisztában azon földek természete s a költségeket okozott munkálatok egyéb körülményei felől; tehát annak megvizsgálása és kiderítése végett, vajjon azon földek régibb keletűek-e, melyekből az egyház vagy pedig az újabban adományozottak, melyektől a lelkész fizeti az állami adókat, s általában az ügy körül felmerülhet minden egyéb kérdések tisztázása czéljából, a helyszínére gr. Dégenfeld József és Uray József urak kiküldetnek, véleményes jelentésük jövő gyűlésünkre bevárátván.

19. Olvastatott a kir.-daróczi egyház belhivatalnokainak közgyűlésünkhöz intézett együttes kérvényök, melyben különben is csekély fizetésükből a legutóbbi három év alatt fizetetlenül maradt, s összesen 527 frt 37 krt tevő hátralékoknak fixum részére, mely az egyházat egyetemlegesen terheli, az egyház által legrövidebb idő alatt kifizettessék, azon része pedig, mely az egyes egyháztagokra, — mint iskolaköteles gyermekekkel bíró szülőkre — nehezedik, az egyházi előjáróság által szintén rövid idő lefolyása alatt felelősség kötelessége mellett már csak azért is behajtasák, mert a fizetési hátralékoknak az eddig-nél még tetemesebb összegre szaporodása következtében, az elmultró év folyamán alatt nagyon elszegényedett tagokból álló egyház anyagi tekintetben egészen meg fog semmisülni. Mely kérelem kapcsában $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ alatt betérjesztik, egyszersmind külön kimutatva a lelkészi és tanítói hátralékokat.

Szomoruan értesül közgyűlésünk a kir.-daróczi egyházban a belhivatalnokok fizetési hátralékainak ismét és pedig rövid idő óta történt ily nagy mérvű felszaporodásáról, s teljesen méltányolva nemcsak a belhivatalnokok, hanem maga az egyház és annak egyes tagjai jól felfogott érdekében is a folyamodványban felhozott indokokat, de most egyelőre szigorubb rendszá-bályhoz nyulni nem akarván, föl hívja a helyi egyházi előjáróságot, miszerint szemők előtt tartva ugy egyházunk, mint annak egyes tagjainak érdekét, melyre az adósságok iyletén túlságos felszaporodása ópen nem kedvező, minden lehető módot kövessenek el a hátralékok kioldítására, s behajtására.

20. A magyar ref. segély-egylet választmányához gyámollátásért folyamodnak az adóssággal terhelt s romladozó temploma halaszthatlan kijavítását önérején nem képes iri-nyi, továbbá a hasonló helyzetben levő s e mellett id-geu nemzetiség és felekezetek közt élő deungelei, — a még többféle nemzetiség közzé ékelt s templom-menyeteze beomlá-sával fenyegetett szaniszlói; az igen csekély népességu s temploma és parochialis épü-leteiben már-már végronlászhoz közelgető parasznyai és ó-pályi-i, a magát hatalmas felekezet s nemzetiség mellett is nagy erőszittel fenntartani törekvő kisdé kaplonyi, az ehhez mindenben hasonló kr.-szentmiklósi és csomaközi, — a csaknem foly-tonos és rendkívüli vízáradások által végzemsemmissüléssel fenyegetett s e miatt más helyre áttelepülni kénytelen kis-majtényi, végre a mult évből már elege és szomoruan ismert tűzvész által elpusztított s a folytonos építkezésben kimerült és adóssággal terhelt vitkai, mindnyójan szegény egyházak.

Mint segélyezésre valóban méltó s nagy részt állandó segélyezés végett már régebben felterjesztett s el is fogadott szegény egyházak, a ref. segély-egylet választmányának a legmelegebben ajánlatnak.

21. A pályi-i egyházban halál által ireredésbe jött lelkészi hivatal betöltésének kérdése vétetvén tárgyalás alá: miután lehetetlennek látszik az, hogy az ottani igen csekély

jövedelemből s a nem igen bő papi-lakot az özvegy lelkészről mellett, egy netalán elválasztandó családos lelkész is megélhessen, s nem kényelmes, hanem csak szerény igényekhez mért lakást is találjon; annál fogva a pályi-i egyház jelen volt képviselőjének tek. Ujfalussy Sándor alispán urnak is készséges belenyugvása, sőt óhajta folytán s az özvegy lelkészről iránti kegyelet tekintetéből:

Az ó-pályi-i megüresedett lelkészi hivatal csak a jövő évben, mindenestre azonban 1883. ápril 24-ike előtt fog ezuttal kivételesen betölteni, esperest ur megbiztván, miszerint addig az egyházat a szomszéd lelkészekkel szolgáltassa ki s ezek közül Daresi Bertalan paraszniai lelkészt, mint legközelebbi lakos, felügyelettel s anyakönyvek vezetésével bizza meg, a kiszolgáló lelkészek előfogatozása, magától érthetőleg, az özvegy lelkészről terhelve.

22. Az időközileg megörült tanítói állomások betöltésével, valamint a változni óhajtó, de nagyrészt jelen sem lévő tanítóknak legjobb belátása szerinti elhelyezésével s érdem szerinti előléptetésével:

N. t. esperest ur megbizatik.

23. Egyházmegyénknak az ezen évben tartandó ker. gyűléseken leendő képviselőjével: Segesvári József papi és Solymossy Bálint világi tanácsbírák bizatnak meg, részökre a megbízó levél ezen jegyzőkönyvi számban kiadandó lévén.

24. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének esperest ur elnöklete alatt, az általa kitűzendő helyen és időben megejtendő hitelesítésével:

Szilágyi Antal világi és Kubinyi Károly, Ujhelyi Gábor papi tanácsbírák — a két jegyző közbejöttével — megbizatnak.

Hitelesítettett K.-Jánosiban, 1882. ápril 19-én, fenntirt kiküldöttek által.

1—13. és 17—24. számokat jegyzette: **Segesváry József**, főjegyző. 14—16. számokat jegyzette: **Lövey Pál**, aljegyző.